

Ludas Matyi

*H*ol volt, hol nem volt, volt egyszer egy szegény asszony s annak egy nagy kamasz fia:

Ludas Matyi volt a neve. Azért hívták Ludas Matyinak, mert egyebet sem dolgozott, mindig az anyja lúdjait őrizte. Mondja egyszer a szegény asszony Matyinak: - Eredj, fiam, a döbrögi vásárba, hajts be tizenkét pipét, de két máriáson alól ne add a párját, mert különben hátrafordítom a sarkadat! Behajtja Matyi a tizenhat pipét a döbrögi vásárra, s mindjárt jön a döbrögi földesuraság, s kérdi Matyitól: - Hogy adod a pipe párját, te fickó? - Két máriásért - felelt Matyi. - Mit, két máriásért?! Elég azért egy is! - Nem elég bizony - mondja Matyi. - Két máriáson alul a királynak sem adom. - Nem-e?! No, majd mindjárt adok én neked két máriást! Azzal intett a pandúroknak, behajtatta mind a tizenhat libát az udvarára, ott aztán Matyit lekapták a húsz körméről, s jó huszonötöt vágtak rá. - Most mehetsz haza - mondta a földesúr. - Hát a pénz? - bögött Matyi. - Nem volt elég? Húzzátok le még egyszer! Másodszor is lehúzták Matyit a deresre, s jó huszonötöt vágtak rá. Mikor Matyi a második huszonötöt is megkapta, amint ment kifelé, visszafordult, s megfenyegette az uraságot: - Jegyezze meg az úr, hogy háromszor veri ezt vissza Ludas Matyi! A földesúr nagyot kacagott. Egy szikrát sem törődött Matyi fenyegetésével. Na, telt-múlt az idő, eltelt több esztendő, Matyiból nagy legény lett, megváltozott egészen. Egyszer hallja, hogy a földesuraság kastélyt épít. Mit gondol, mit nem, felöltözik ácsmesternek, bemegy a városba, egyenesen a földesúr udvarába, s ott elkezd méregetni, vizsgálgatni a szarufákat, a gerendákat, s közben-közben csóváltatja a fejét. Odamegy a földesúr, s megszólítja: - Mit nézeget az úr ezeken a fákon? - Engedelmet kérek - mondja Matyi -, én külső országbeli ácsmester vagyok, sok országot bejártam, sok házépítést láttam, magam is építettem vagy százat, szebbnél szebbeket, de azt mondhatom az úrnak, hogy ezek a fák nem valók erre a kastélyra. Különb fák kellenek ide. - Hiszen ha csak az a baj - mondja a földesúr -, vannak az én erdőmben szebbnél-szebb fák, majd válogatunk azokból. Mindjárt kirendeltet száz fejszés embert a földesúr, ő meg Matyival hintóba ült, úgy mentek az erdőbe, hadd lássák a fákat színről színre. Hát jól van, Matyi rámutat erre a fára is, meg arra is, hogy ezt lehet vágni, azt nem lehet. Nekiállott a száz fejszés ember, vágták a fákat, hogy csak úgy döngött-zengett az erdő. Azt mondja Matyi egyszer: - Uram, itt igazán szép fák vannak, hanem még azt a fát nem látom, amelyikre legnagyobb szükség volna. - Gyerünk beljebb az erdőbe, hátha ott találunk! Bemennek ketten az erdőbe, jó messze, s mikor már annyira eltávolodtak az emberektől, hogy a fák roppanását is alig lehetett hallani,

megáll Matyi egy fa előtt, nézi, vizsgálja, aztán a homlokára koppint, két karjával átkarolja a fát. - Na - mondja -, azt hiszem, ez jó lesz. Jöjjön csak az úr, ölelje át maga is! Odamegy a földesúr, átöleli a fát. De Matyinak sem kellett egyéb, hirtelen összekötötte a földesúr kezét, s akkor aztán egy jó husággal éppen ötvenet vágott rá. Mikor az ötvenet rászámlálta, nagyot kacagott. - Nem vagyok én ácsmester, úgy tudja meg az úr, Ludas Matyi az én nevem! Emlékszik-e, hogy mit ígértem? Jegyezze meg jól, hogy még kétszer megverem. Azzal otthagya a földesurat, s hazament. A szegény földesurat csak estefelé találták meg az emberei. Belebetegedett a verésbe, de úgy belebetegedett, hogy a doktorok nem tudták már, mit csináljanak vele. Hívtak mindenfelől csudadoktorokat, de egy sem tudta gyógyítani. Meghallotta ezt Ludas Matyi. Felöltözött doktori gúnyába, fölment a kastélyba, s jelentette magát, hogy ő külső országbeli csudadoktor, s jó pénzért meggyógyítja az uraságot. Hiszen megörültek Matyinak, vitték be az urasághoz. Azt mondja Matyi: - Egy nap alatt meggyógyítom az urat, csak ahány embere van, menjen ki az erdőbe, ott ilyen meg olyan csudafüveket találnak: amennyit csak leszedhetnek, szedjék le, s hozzák haza. A többi az én dolgom. De bezzeg küldötte a földesúr az embereit, még a gyerekeket is. Egy lélek sem maradt a háznál. Hiszen csak ez kellett Matyinak. Elő a pálcát, s megrakta a földesurat, amúgy magyarosan. Mondta neki: - Nem vagyok én csudadoktor, uram. Ludas Matyi az én nevem. Emlékszik-e, hogy mit ígértem? Még egy verés hátravan. De ne búsuljon, azzal sem maradok adósa. Telt-múlt az idő, eltelt egy esztendő, el kettő, még talán több is. Ludas Matyi a városnak még tájéka felé sem nézett. Hanem mikor már mindenfelé kezdették felejteni a dolgot, felöltözött lókupecnek, s elment a döbrögi lóvásárra. Jár-kelel a vásáron, hallgatja, amint alkudoznak az emberek, meg- megáll ő is egy-egy ló előtt, alkudozik. Egyszer úgy fél füllel hallja, hogy egy embernek két szép lova van, de nem tudja eladni, mert mind a kettő kehes. Odamegy Matyi, s mondja az embernek: - Hallja, atyafí, én megveszem a kend lovát, de csak úgy, ha a döbrögi földesúrnak, mikor kijő a városból, odakiáltja: "Én vagyok Ludas Matyi!" - Hiszen ha csak ez a kívánsága, azt szívesen megteszem - mondja az ember. Egyszeriben megalkusznak, kezet csapnak. Matyi megveszi a lovakat. Már a vásár el is széledt, jó a döbrögi földesúr hintón. - Ahol, ni - mondja Matyi -, ott jön a földesúr. Kiáltsa oda neki: "Én vagyok Ludas Matyi!" De aztán szaladjon, ahogy csak tud. Odaáll az ember a hintó elé, s nagyot rikkant: - Én vagyok Ludas Matyi! - s azzal megfutamodik. - Hamar, hamar! - kiált a földesúr a kocsisnak meg a hajdúnak. - Fogjátok ki a lovakat, üljetek rá, s hozzátok vissza azt a gazembert! Amint a kocsis meg a hajdú lóra kerekedett, s az ember után iramodott, Matyi is ott termett a hintó mellett, s megrakta a földesurat harmadszor is, amúgy magyarmiskásan. Azzal illa berek, szaladott, s úgy kiáltotta vissza: - Én vagyok Ludas Matyi,

nem az az ember! Úgy-e, beváltottam a szavamat?! Harmadszor is megvertelek a ludakért! Ha Matyi a földesurat még egyszer megverte volna, az én mesém is tovább tartott volna.